

Alkoholen erreakzio motak

Oxidazioak eta erredukzioak Kimika Organikoan

Kimika Organikako **oxidazioetan**:

O₂ edo O₂-ren adizioa, H₂ galketa ala X₂ (halogeno) adizioa dago

Kimika Organikako **erredukzioetan** :

H₂ (edo H⁻) adizioa, O edo O₂ galerak edo X₂ (halogeno) galerak gertatzen dira

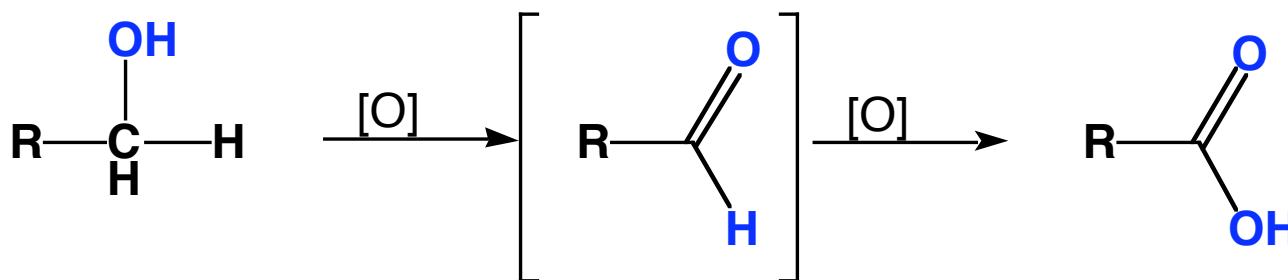
Ez oxidazio eta ez erredukzioetan:

H⁺, H₂O edo HX adizio edo galerak

Alkohol en oxidazioak (1)

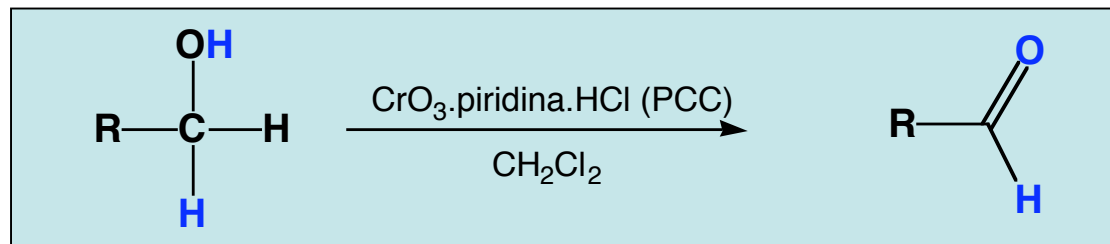
Alkohol primarioen oxidazioa

Oso zaila da etapa aldehidoaren urratsean gelditzea eta errektibo gehienak azido karboxilikoetara eramaten dituzte.

Errektiboak: $\text{Na}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, H_2SO_4 (H_2CrO_4)

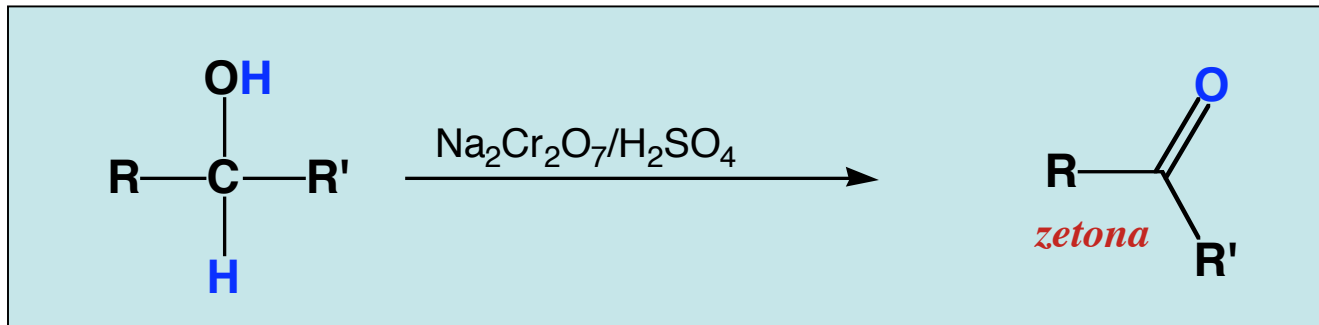
Bidea: piridinio klorokromatoa erabili (PCC)

Oxidazioak alkohol sekundarioetan (2)

Alkohol sekundarioen oxidazioa

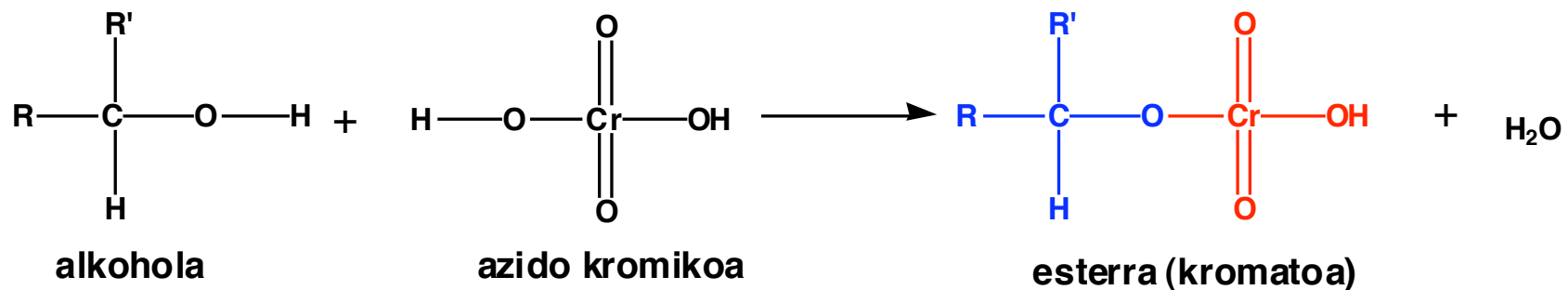
Erreaktiborik honena **azido kromikoa** (H_2CrO_4) izaten da, zetonak lortzen ditugu.

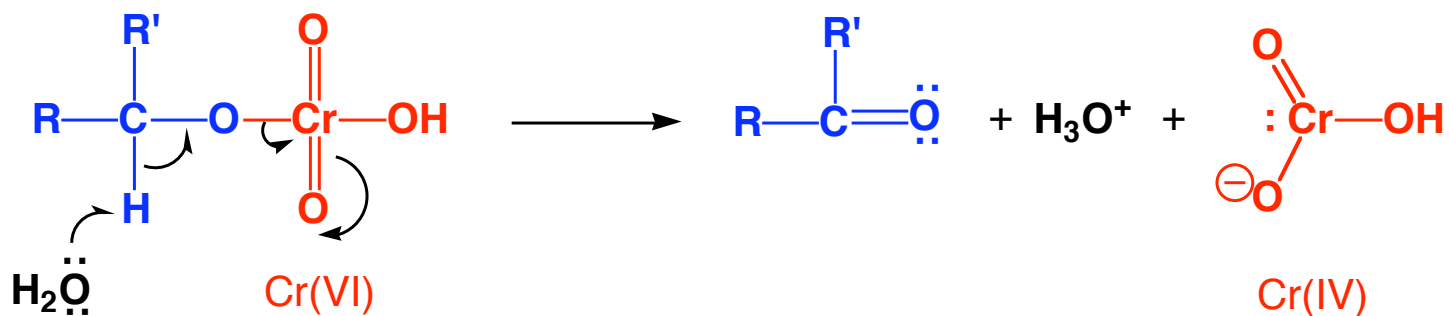
Erreaktiboa: $\text{Na}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, H_2SO_4 (H_2CrO_4)

Oxidazio mekanismoak

Esterrak osatzeko (kromatoa)

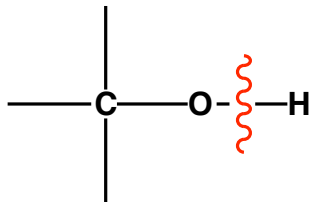

Esterraren ezabaketa eta karbonoaren oxidazioa

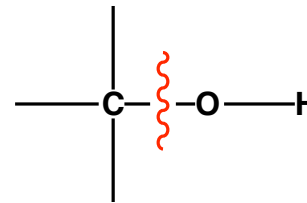

Alkoholak nukleozale eta elektrozele bezala

Alkoholaren erabilgarritasuna beren nukleozale eta elektrozele izaera bikoitzetik dator.

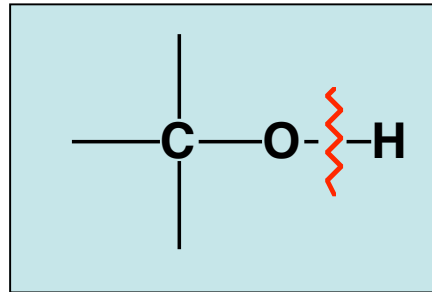

nukleozale moduan jokatzen duenean lotura hau hausten da

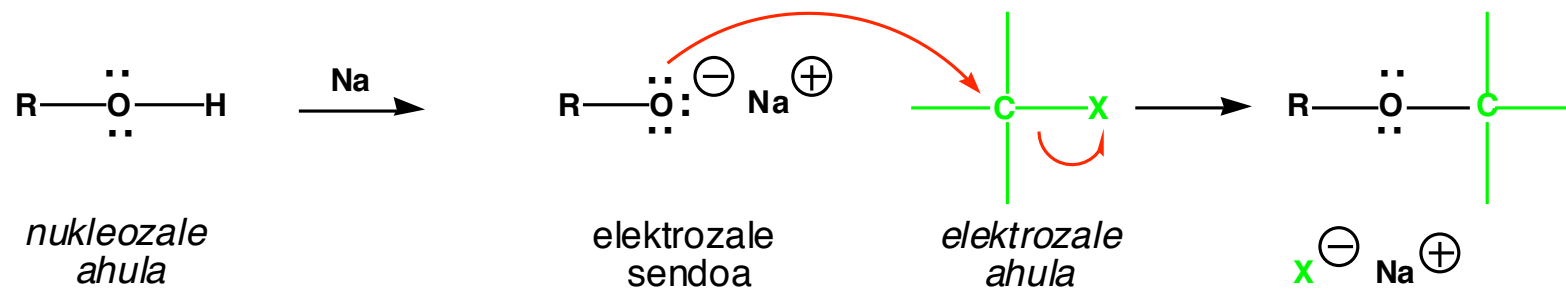
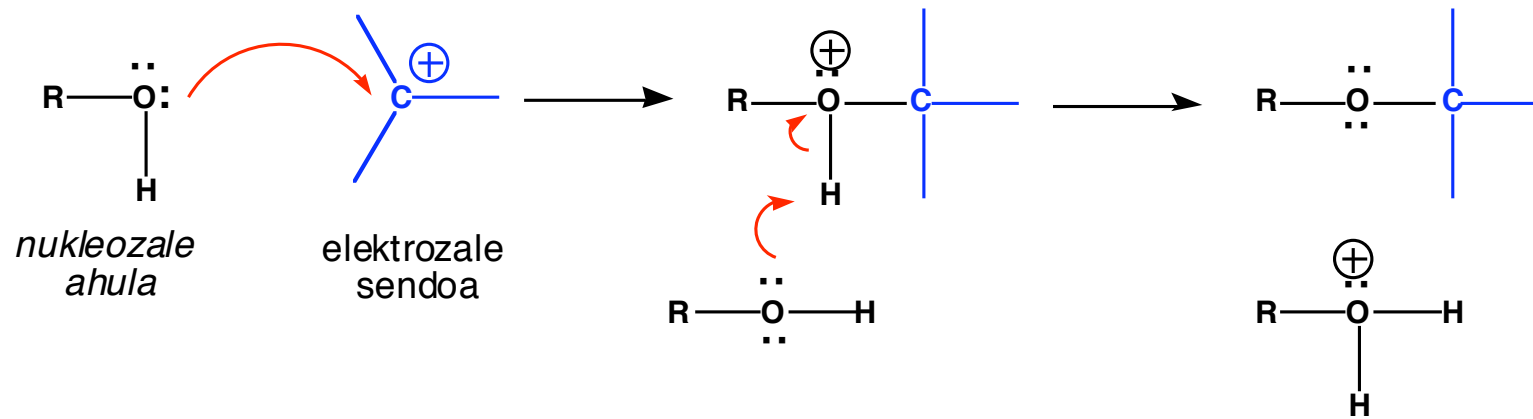
elektrozele moduan jokatzen duenean lotura hau hausten da

Alkoholak nukleozale bezela jokatzen duten erreakzio motak

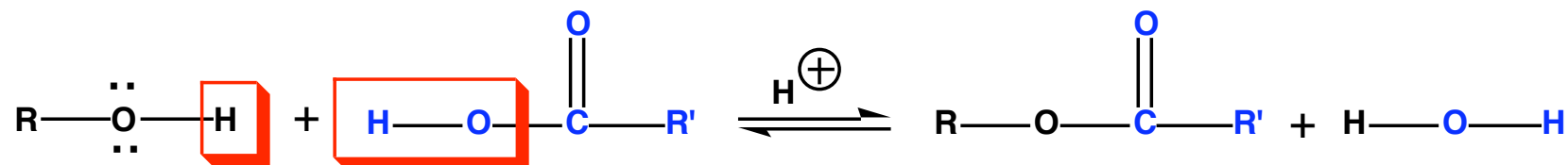

- (a) Tosilazioa y mesilazioa
- (b) Esterrak azilazio bidez
- (c) Alkoxido bat osatzeko deprotonazioa
- (d) Williamson-en eterren sintesia

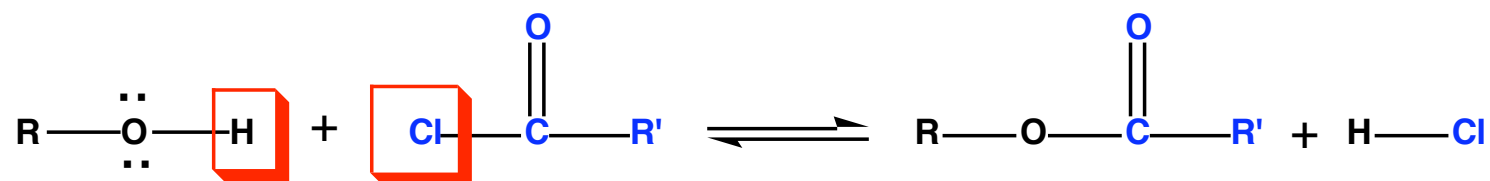
Nukleozale portaera

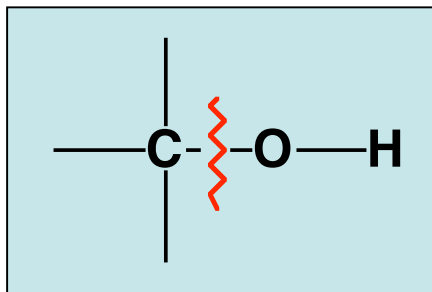

FISHER-en ESTERIFIKAZIOA

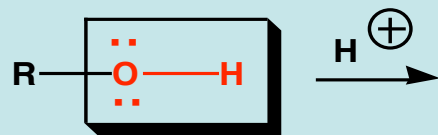
*azidoa edo azil kloruroa erabiltzen denean **azetilazio** deitzen zaio erreakzioari . Alkohol taldea babesteko erabiltzen da*

Alkoholak elektrozale bezela jokatzen duten erreakzio motak

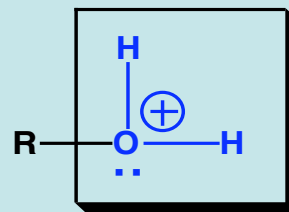

Alkoholak elektrozale ahulak dira, hidroxiloa (-OH) talde aterakor txarra delako. Baino hori hobetzeko modu batzuek ba daude.

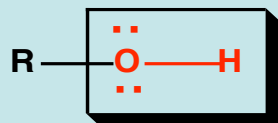
- (a) Alkoholak protonatu
- (b) Alkoholak tosil ala mesil ester bihurtu

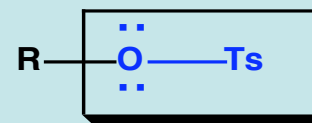
talde aterakor txarra

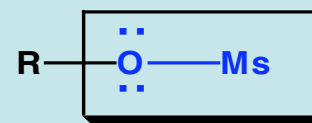
talde aterakor ona (H₂O)

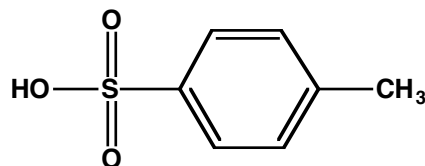
talde aterakor txarra

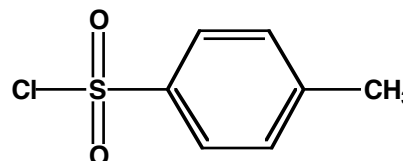
talde aterakor oso ona

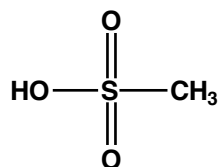
talde aterakor oso ona

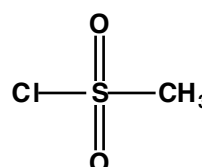
azido p-toluensulfonikoa

p-toluensulfonil kloruroa (TsCl)

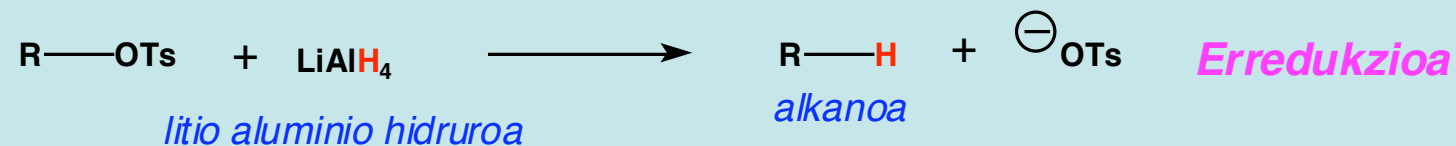
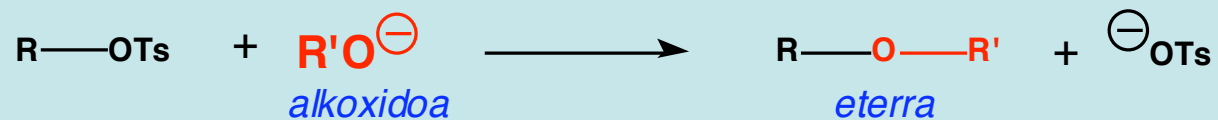

azido metilsulfonikoa

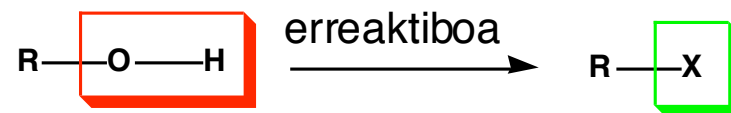

metilsulfonil kloruroa mesil kloruroa (MsCl)

Tosilatoen S_N2 erreakzioak

Alkoholak alkil haluro bihurtzen dira

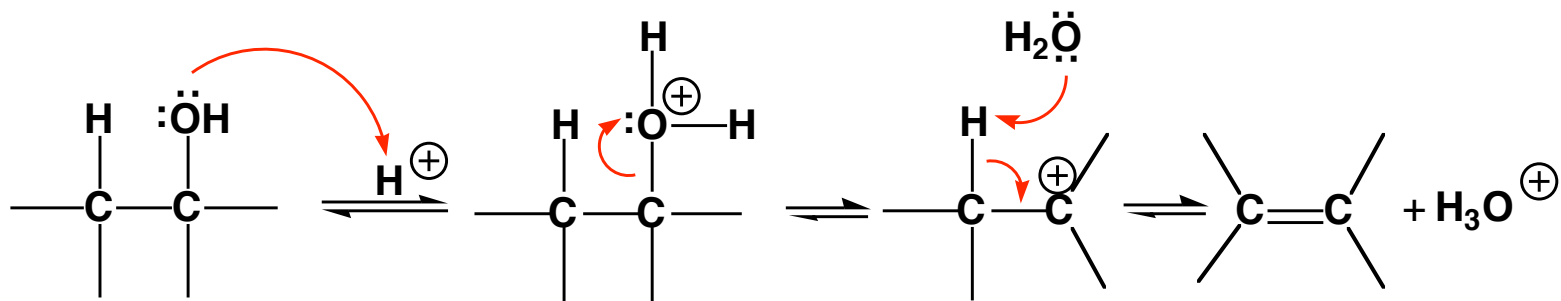
<i>Alkohol motak</i>	<i>kloruroa</i>	<i>Bromuroa</i>	<i>Ioduroa</i>
primarioa	SOCl_2	PBr_3 o HBr^*	P/I_2^*
sekundarioa	SOCl_2	PBr_3	P/I_2^*
terziarioa	HCl	HBr	HI^*

*Batuetan bakarrik ateratzen da

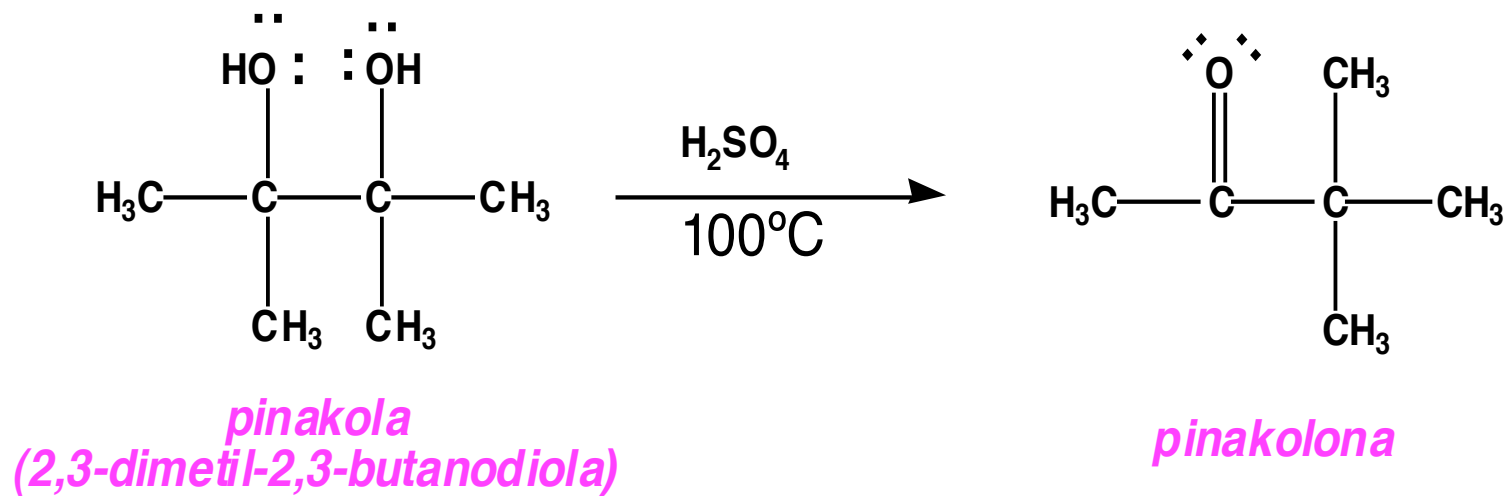
SOCl_2 : tionil kloruroa. Alkoholak kirala ba da eutsi egiten dio konfigurazioari

PBr_3 : Fosforo tribromuroa

Alkenoak sortzeko alkohol deshidratazioa

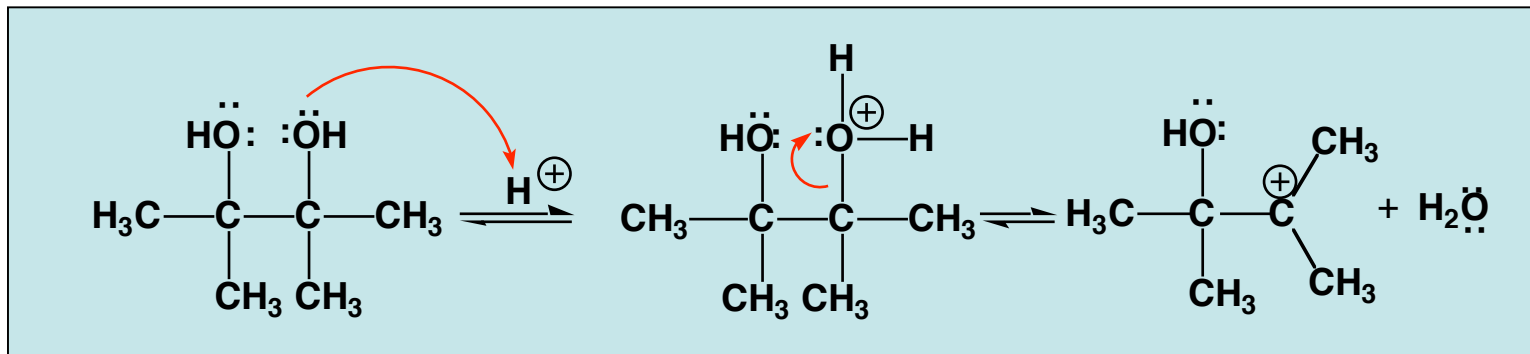

*Diolen berezko erreakzioak (1):
Pinakol berantolaketa*

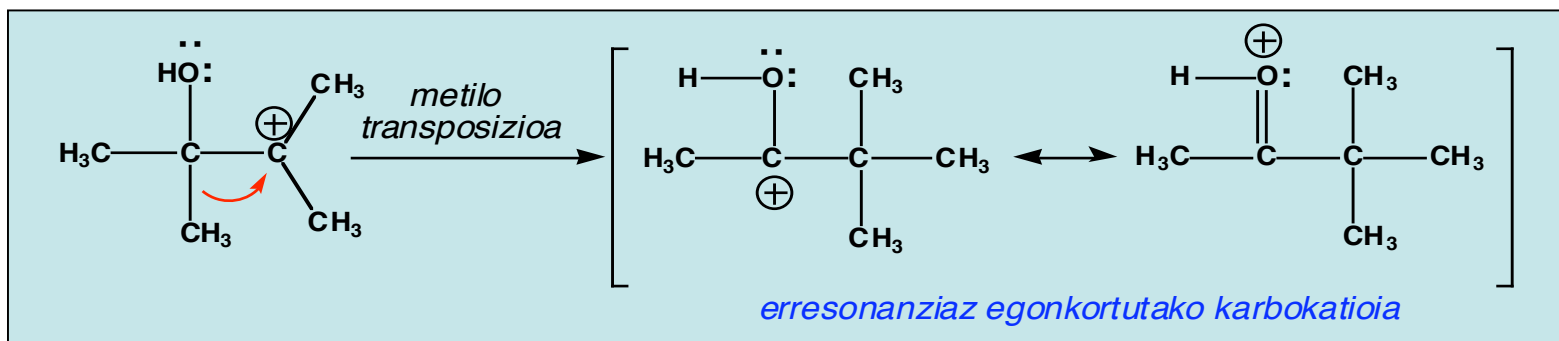

Pinakol birantolaketaren mekanismoa

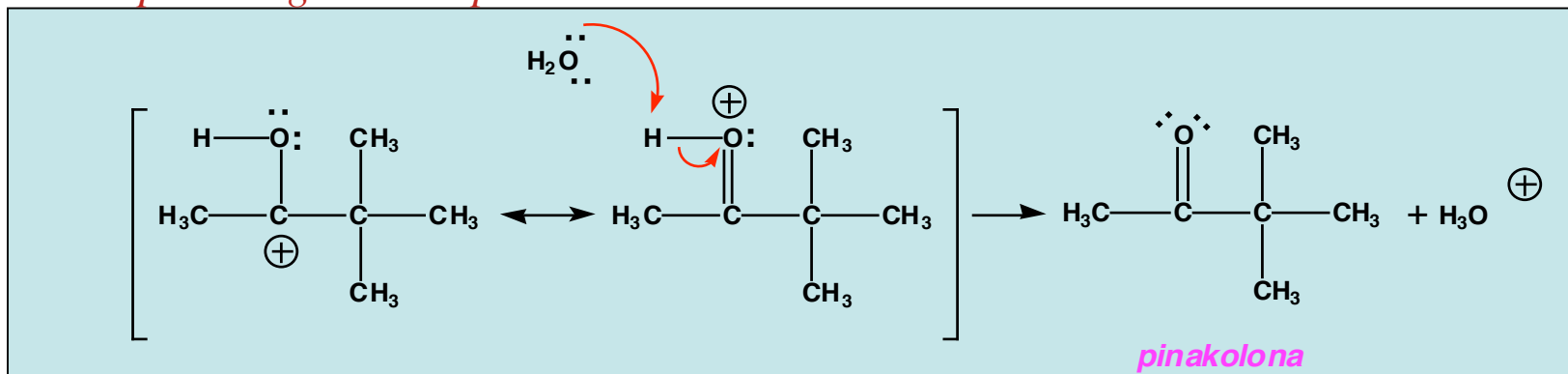
1ko urratsa: hidroxilo taldearen protonazioa 2. urratsa: ura galdu eta karbokatioia osatu

3. urratsa: metilo taldearen transposizioak egonkortutako karbokatioia ematen du

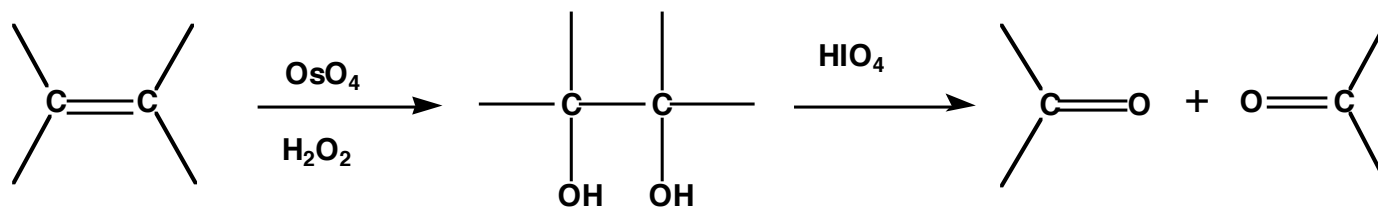

4. urratsa: protoia galdu eta produktua azaltzen da

Diolen berezko erreakzioak(2): Diolen haustura periodikoarekin

*glicola
(1,2-diola)*

